

10.

Ismeretes, hogy az egri vár ásatásait ő kezdte el, s az egész vár feltárását is ő kezdeményezte.

Egy alkalommal valamelyik szombat délután a rendházból kisétált a várba, s az egyik kazamata szűk nyílásán bemerészkedett, ahol előbb csak lehajolva, később guggolva, majd csak kúszva haladhatott előre. Egy bicska és egy elemlámpa volt nála. Majd egyszer, amikor már épphogy csak araszolgatni tudott a föld alatti alagútban, valami nagy robajra lett figyelmes. Hátranézett, de semmit sem látott. Így jobbnak látta visszafelé kúszni. A nyílást azonban nem látta. Elemlámpája gyér fényénél tartott volna kifelé, ha tudott volna. Míg befelé kúszott, mögötte beomlott a folyosó, s annyi nyílás sem maradt, amelyen ő nagy ügyel-bajjal kikerülhetett volna. Elővette a bicskáját, használta a tűz körmét, s hányta kifelé tartva maga mögé két kezével a törmeléket. A tudós kíváncsiság félelmetes kalanddá változott. Ki tud-e innen kerülni? Hány méternyire van még a kijárattól? Elegendő lesz-e a világítása? S míg ezek a kérdések forogtak agyában, csak dobálta, dobálta két markával maga mögé a követ és a földet. Közben nyilván az éhség is gyötörte. Órája, nem tudom, volt-e. Valószínű, hogy a ciszterciek elmaradhatatlan zsebórája cipőfűzőre kötözve zsebében lapult. Hányta és hányta a törmeléket hátra, s egész éjszaka dolgozott, elemlámpája egyre halványabban pislogott, őt pedig a fáradtság nyilván pihenésre csábította. De nem engedett a csábításnak. Dolgozott egész éjszaka, s valamikor a reggeli órákban pillanthatta meg a folyosó kijáratánál a napvilágot. De még mindig ázni kellett. Segítséget nem tudott hívni. Állítólag vasárnap reggel nyolc, fél kilenc körül került ki a rettenetes sötétségből a napfényre — fáradtan, összetörve, vérző kézfejjel. Órájára pillantott, s akkor jutott eszébe, hogy a diákmisének neki kell mondania. Gyorsan irányt vett a rendház felé. Hazaért, koszos ruháit levetette magáról, lemosakodott, a tiszta ruhát és a fehér-fekete reverendát felhúzta magára, s máris igyekezett a sekrestyébe, hogy le ne kesse a diákmisének, mert a pontosság nemcsak a királyok erénye volt, hanem a cisztercieké is, különösképpen Pataki Vidoré.